7.11.2022

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi eläinten hyvinvoinnista

Ähtärin eläinpuisto oy toimii eläintarhaluvalla ja on osa EAZAa eli Europan eläintarha ja akvaario yhdistystä. Keskitymme lausunnossamme luonnonvaraisten eläinten hoitoon ja eläintarhatoimintaan liittyviin säädöksiin. Pidämme hyvänä, että eläintarhojen määritelmää täsmennetään. Lain toimeenpanon yhteydessä onkin tarpeen arvioida nykyiset eläintarhaluvalliset toimijat.

7 § Sairaan tai vahingoittuneen eläimen auttaminen

Pykälässä säädetään velvollisuudesta auttaa sairasta ja vahingoittunutta luonnonvaraista eläintä. Eläinten auttamista ei kuitenkaan edelleenkään säädetä kenenkään vastuulle. Meille tulee viikoittain kyselyitä mitä tehdä millekin loukkaantuneelle eläimelle ja oikean avun luo ohjaaminen on vaikeaa. Lopettaminen on säädetty kunnan vastuulle, mikä on parannus nykyiseen lainsäädäntöön nähden. Olisi kuitenkin hyvä jos laissa säädettäisiin velvollisuudesta hoidontarpeen arviointiin ja ensiavun luonteiseen hoitoon kunnan järjestämällä eläinlääkärinvastaanotolla. Tällöin eläimen tila voitaisiin arvioida ja tehdä pieniä hoitotoimenpiteitä, joiden jälkeen eläin voisi palata luontoon tai siirtyä luonnonvaraisten eläinten hoitopaikkaan. Pykälässä tulisi säätää myös tämänkaltainen hoito ja hoitotarpeen arviointi kunnan vastuulle.

Luonnonvaraisten eläinten hoidon takaamiseksi olisi hyvä järjestää päivystävä neuvontapuhelin joka voisi auttaa pelastuslaitosten henkilöstöä ja nopeuttaa näin avun saamista sekä ohjata eläimiä asianmukaisiin hoitopaikkoihin.

8 § Eläinlajien ja eläinten pitoa koskevat rajoitukset

Ähtärin eläinpuisto kannattaa esitystä, jossa asetuksella säädetään niistä eläinlajeista, joita voidaan pitää seura- ja harrastuseläiminä. Pykälä ei kuitenkaan rajoita eläinten tarhaamista suojelutarkoituksessa, mikä on tarkoituksenmukaista. Eläintarhojen lisäksi on myös muita toimijoita, jotka voivat olla mukana suojeluohjelmissa ja kasvattavat eläimiä suojelutarkoituksessa. Eläinten tarhakasvatus (ex situ-suojelu) on joidenkin eläinlajien kannalta tärkeää, eikä tätä toimintaa pidä kieltää. Luonnollisesti olosuhteiden ja hoidon tulee olla tarhakasvatuksessa kullekin lajille soveltuvat.

Postiosoite
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr
PL 1000
00811 Helsinki

Käyntiosoite
Mustikkamaanpolku 12
00570 Helsinki

Sposti info@korkeasaari.fi
Puhelin 050 352 5989

Y-tunnus 2864471-3
Alv. FI28644713

7.11.2022

28 § Luonnonvaraisen eläimen elätettäväksi ottaminen

Ähtärin eläinpuisto kannattaa esitystä, jonka mukaan luonnonvaraisen selkärankaisen eläimen elätettäväksi ottaminen on kielletty. Pykälässä todetaan, että kiellosta voidaan poiketa, jos kyseessä on eläimen hallussapito eläintarhassa pidettäväksi. Poikkeus on tarpeen, koska lajien suojelutavoitteiden saavuttamiseksi, joissain tilanteissa on tarkoituksenmukaista, että eläin siirtyy luonnosta eläintarhaan. Tällainen tilanne voi olla myös silloin, kun luonnonvarainen eläin on hoidettu ja toipuu, mutta ei kuitenkaan pärjää luonnossa ilman ihmisen hoitoa.

Nykyisin eläimen pysyvästi hoitoon ottamista säädellään eri eläinryhmien osalta ei tavoin. Rauhoitetuille ja rahoittamattomille on eri säädökset ja eri valvovat viranomaiset. Myös eri lajien luontoon palauttamista säätelevät eri viranomaiset. Olisi hyvä, jos kaikkien luonnonvaraisten eläinten pysyvään hoitoon ottamista valvottaisiin yhtenevästi ja sama viranomainen arvioisi eläimen pito-olosuhteet ja suojelutarpeen.

29 § Avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen hoito

Pidämme luonnoksen pyrkimystä selkeyttää luonnonvaraisten eläinten hoitoon liittyvää lainsäädäntö kannatettavana. On melko yleistä, että eläimet kesyyntyvät tarpeettomasti hoidon aikana, jolloin niiden luontoon palaaminen ei ole enää mahdollista.

50 § Eläintarha, pysyvä ja kiertävä eläinnäyttely sekä sirkus

Kannatamme esitystä, jonka mukaan eläinten käyttöä esityksissä rajoitetaan. Tämä perustuu Euroopan eläintarhayhteisön (EAZA) yhteiseen linjaukseen, jolla halutaan selkeästi erottaa sirkukset eläintarhoista. Eläimiä kuitenkin koulutetaan eläintarhoissa yleisesti ja oikein toteutettuna tämä on eläimiä virikkeellistävää ja eläimen hyvinvointia lisäävää toimintaa ja tämä onkin huomioitu lakiesityksen perusteluosassa sekä kirjauksella ”muita kuin eläimen hoitoon liittyviä opetettuja taitoja”.

Lakiesityksessä on nyt säädetty lain tasolla pitopaikasta, että sen ”tulee vastata mahdollisimman hyvin eläinlajin luonnollista elinympäristöä”. Pidämme tärkeänä, että pitopaikkaa pitää arvioida nimenomaan eläimen kokemuksen kannalta. Pitopaikan tulee mahdollistaa eläimen lajinomainen käyttäytyminen. Pykälän kirjoitusasu olisi parempi, jos todettaisiin, että pitopaikan tulee turvata mahdollisimman hyvin eläimen lajityypillinen käyttäytyminen.

Asetuksella säädetään tarkemmin pitopaikoista. Nykyinen asetus on lähes kymmenen vuotta vanha ja voi olla tarpeellista arvioida sen ajantasaisuus.

Postiosoite
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr
PL 1000
00811 Helsinki

Käyntiosoite
Mustikkamaanpolku 12
00570 Helsinki

Sposti info@korkeasaari.fi
Puhelin 050 352 5989

Y-tunnus 2864471-3
Alv. FI28644713

7.11.2022

51 § Eläintarhan eräät tehtävät

Kannatamme esitystä, jossa eläintarhojen roolia luonnonvaraisen eläimistön ja biologisen monimuotoisuuden suojelemisessa vahvistetaan. Nämä ovat linjassa Euroopan eläintarhojen ja akvaarioiden yhdistyksen (EAZA) tavoitteiden ja linjausten kanssa. Eläintarhojen tulee nimenomaisesti osallistua lajien suojelutoimintaan ja muut eläinnäyttelyt eivät ole eläintarhoja, eikä niiden pidä toimia eläintarhaluvalla. Lain perusteluosassa on kuvattu hyvin erilaisten eläintarhojen mahdollista roolia suojelutoiminnassa, joissain tapauksissa toiminta voi olla yhteistyötä ja suurissa eläintarhoissa myös omaa itsenäistä toimintaa.

Ensimmäisen momentin kohdassa 4 puhutaan ”eläinlajin vankeudessa kasvattamisesta”. Lajien suojelussa puhutaan yleisesti tarhakasvatuksesta, joka olisi oikeampi termi.

61 § Avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittaminen

Lakiluonnos esittää, että jatkossa luonnonvaraisten eläinten hoito edellyttäisi ilmoitusta. Pelkkä ilmoituksenvaraisuus ei kuitenkaan poista perusteluissa esitettyjä ongelmia, sillä edelleenkään mitään kriteerejä ei aseteta eikä toimijalla ole velvoitetta osoittaa jo etukäteen hoidon olevan asianmukaista.

Näkemyksemme mukaan luonnonvaraisten eläinten hoito (lukuun ottamatta erittäin lyhytaikaista talteenottoa ennen hoitopaikan järjestymistä) tulisi olla luvanvaraista. Luvan edellytyksenä olisi aiotuille eläinlajille soveltuvien tilojen olemassaolo sekä riittävä tietotaito hoitoon. Luvan hakeminen ja saaminen ei olisi jo toiminnassa oleville asianmukaisille villieläimiä hoitaville tahoille merkittävästi vaivalloisempaa kuin ilmoituksenteko. Luvanvaraisuus antaisi viranomaiselle jo ennalta mahdollisuuden arvioida asianmukaisen toiminnan edellytykset ja tarvittaessa estää toiminta olemalla myöntämättä lupaa tai poistamalla lupa väärinkäytösten ilmettyä. Pidemmän päälle tunnettujen ja ennakkoon arvioitujen hoitopaikkojen valvonta olisi selkeämpää sekä hallinnollisten pakkokeinojen näkökulmasta tehokkaampaa kuin suuren, ilmoituksenvaraisen hoitolajoukon valvonta. Pelkkään ilmoitusvelvollisuuteen nojatessaan laista uhkaa tulla tavoitteiden näkökulmasta tehoton, ja silti viranomaisia työllistävä

82 § Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen

Kannatamme sitä, että asiantuntijan käyttämisestä säädetään laissa. Asiantuntijat voivat auttaa viranomaisia lajien tunnistamisessa ja niiden käsittelyssä.

Postiosoite
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr
PL 1000
00811 Helsinki

Käyntiosoite
Mustikkamaanpolku 12
00570 Helsinki

Sposti info@korkeasaari.fi
Puhelin 050 352 5989

Y-tunnus 2864471-3
Alv. FI28644713

7.11.2022

Marko Haapakoski
Intendentti
Ähtärin eläinpuisto
Puh, 050 3010756
marko.haapakoski@ahtarizoo.fi